

Міністерство освіти і науки України
Інститут модернізації змісту освіти
Stefan cel Mare University of Suceava, Romania
Adam Mickiewicz University, Poland
Fil. Dr. Jan-U. Sandal Institute, Norway
School of Commerce & Management Mohan Babu University, Tirupati, India
Amity Institute of Behavioural Health and Allied Sciences,
Amity University Bengaluru, India
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

Funded by the
European Union

REGIONAL
DEVELOPMENT
AGENCY OF
CHernihiv
REGION

SIROCCO
E N E R G Y

V Міжнародна науково-практична конференція

СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

14 травня 2026 р.

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

V International scientific and practical conference of young scientists

STRATEGIC ORIENTATIONS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN UKRAINE AND WORLD

May 14, 2026

CONFERENCE PROCEEDINGS

Чернігів 2026

УДК 330.34

C83

Друкується за рішенням вченої ради Національного університету «Чернігівська політехніка» (протокол № 6 від 25 травня 2026 р.).

Стратегічні орієнтири сталого розвитку в Україні та світі : V Міжнародна науково-практична конференція (м. Чернігів, 14 травня 2026 р.) : тези доповідей. – Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2026. – 266 с.

ISBN 978-617-8584-04-7

Збірник містить тези доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених «Стратегічні орієнтири сталого розвитку в Україні та світі». Висвітлені питання, присвячені еколого-економічним аспектам сталого розвитку та його фінансовому забезпеченню в умовах економічної нестабільності і цифрових трансформацій, розвитку обліку, оподаткування та аудиту в умовах цифровізації, правовим викликам і реформам у правоохоронній діяльності, вдосконаленню менеджменту, публічного управління та підприємництва через впровадження інноваційних підходів, а також мультидисциплінарним підходам у соціальній роботі, психології та реабілітації, які сприяють сталому розвитку суспільства та покращенню якості життя. Видання орієнтоване на теоретиків і практиків, науковців, викладачів та здобувачів вищої освіти, а також представників органів державної влади, місцевого самоврядування, громадських організацій та бізнесу, які беруть участь у формуванні та реалізації стратегій збалансованого розвитку.

Матеріали збірника представлено в авторській редакції. Відповідальність за зміст публікацій та достовірність джерел посилань несуть автори.

Проект фінансується Європейським Союзом, проте висловлені погляди та думки належать лише авторам цього проєкту і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу, KIC Legal Entity або Європейського виконавчого агентства з питань клімату, інфраструктури та навколишнього середовища. Ні Європейський Союз, ні грантодавець не можуть нести за них відповідальність. Цей проєкт отримав фінансування в межах дослідницької та інноваційної програми Європейського Союзу Horizon Europe Pathways2Resilience відповідно до грантової угоди № 101093942. Європейська Комісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в цьому матеріалі.

Організаційний комітет:

Голова:

Новомлинець О.О., д.т.н, проф., заслужений працівник освіти України, ректор Національного університету «Чернігівська політехніка».

Заступники голови:

Пристапа А.Л., к.т.н, доцент, проректор з наукової роботи НУ «Чернігівська політехніка»;

Дерій Ж.В., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки, обліку і оподаткування.

Члени організаційного комітету:

Cristina Gabriela Cosmulese, PhD, Department of Accounting, Audit and Finance, Ștefan cel Mare University of Suceava;

Nadiia Reznik, Dr. Prof. UNIWERSYTET JUTRA II - zintegrowany program rozwoju Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polska;

Rafal Dymczyk, Dr. hab., Prof., Head of the Center for Philippine Studies, Head of Laboratory of Humanistic Interdisciplinary Studies, Program Council of Inter-Area Individual Studies in the Humanities (MISH), Adam Mickiewicz University, Poznan;

Sandeep Kumar Gupta, Professor, School of Commerce & Management Mohan Babu University, Tirupati, India;

Saranya T. S, Associate Professor Amity Institute of Behavioural Health and Allied Sciences, Amity University Bengaluru, India;

Jan-Urban Sandal, Dr. Prof., founder and owner of Fil. Dr. Jan-U. Sandal Institute;

Акименко О.Ю., д.е.н., професор, професор кафедри економіки, обліку і оподаткування;

Гнедіна К.В., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування;

Мініна О.В., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування;

Перетятко Ю.М., заступник директора ННІ БЕА, к.е.н., доцент;

Самко О.О., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування;

Сидоренко О.О., учений секретар, к.е.н., доцент;

Шадюра-Никипорець Н.Т., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування.

ISBN 978-617-8584-04-7

© Національний університет
«Чернігівська політехніка», 2026

Маслій О.А., канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

Чубаренко С.В., здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», м. Полтава, Україна

РОЛЬ МИТНИХ НАДХОДЖЕНЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Ключові слова: митні надходження, митні платежі, доходи державного бюджету, сталий економічний розвиток, зовнішньоекономічна діяльність, митне регулювання, нестабільність.

Стійкість національної економіки до зовнішніх викликів і загроз в умовах економічної нестабільності безпосередньо залежить від ефективності фіскальної політики держави. Митні надходження, попри їх похідний від зовнішньоекономічної кон'юнктури характер [1], традиційно виступають одним із вагомих джерел доходів державного бюджету. Тому дієва система митного адміністрування є значущим інструментом забезпечення макроекономічної стабільності та сталого розвитку в умовах воєнних викликів.

Загалом, до митних платежів належать податки, що справляються при переміщенні товарів через митний кордон країни, до яких належать ввізне та вивізне мито, акцизний податок та ПДВ [2]. Аналіз динаміки митних надходжень в Україні свідчить про їх чутливість до макроекономічних коливань, стабільності логістичних маршрутів та валютного курсу. Підтвердженням цього є значне падіння обсягів всіх видів митних платежів у 2022 році з початком повномасштабного вторгнення РФ в Україну, яке супроводжувалося блокуванням портів, наданням пільг на імпорту й іншими викликами воєнного стану, та поступове відновлення їхньої позитивної динаміки протягом 2023-2025 рр. (табл. 1).

Таблиця 1 - Динаміка надходжень митних платежів до державного бюджету України за 2022–2025 рр., млн. грн

Види митних платежів	2021	2022	2023	2024	2025
Ввізне мито	36854,88	23311,32	39628,03	47592,44	53616,89
Акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції)	79592,85	41653,76	74762,68	105200,89	161231,89
Податок на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів	380714,39	253052,96	366158,03	466127,52	542444,95

Джерело: складено авторами за даними [3].

У період воєнного стану та в умовах глобальної нестабільності роль митних надходжень у системі економічної безпеки держави постійно зростає, адже вони забезпечують стримування бюджетного дефіциту та формування передумов для післявоєнного відновлення [4]. Оскільки в структурі митних надходжень до державного бюджету України переважає податок на додану вартість з ввезених на митну територію України товарів, який у 2025 році становив 71,6 % від всіх митних надходжень, пріоритетного значення в контексті забезпечення стабільних й достатніх надходжень до державного бюджету України набуває вдосконалення методів визначення митної вартості товарів та спрощення процедур для сумлінних платників податків.

Порівняно з 2022 роком за підсумками 2025 року частка митних надходжень у структурі доходів державного бюджету України збільшилася з 17,79% до 19,75% (рис. 1), що вказує на суттєву залежність сталого розвитку України, а саме фінансування соціальної інфраструктури, відновлення зруйнованих внаслідок воєнних дій територій та реалізації екологічних програм, від акумулювання митних надходжень.

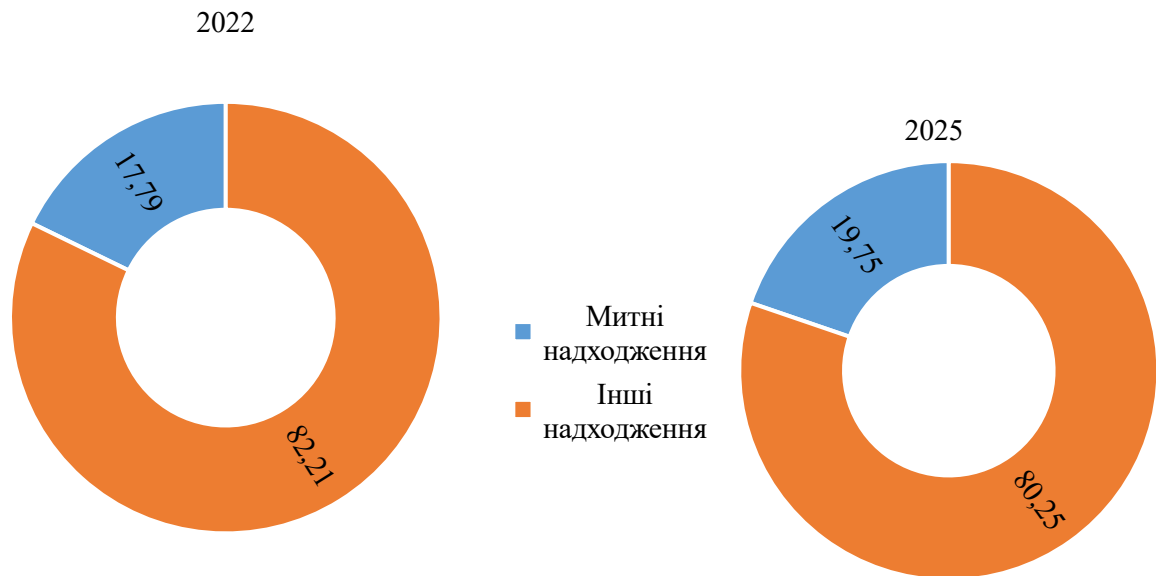

Рис. 1. Зміна частки митних надходжень у структурі доходів державного бюджету України у 2025 році порівняно з 2022 роком

Джерело: побудовано авторами за даними [3].

Ефективність справляння митних платежів безпосередньо залежить від результативності митного контролю та рівня координації дій НБУ і уряду щодо валютного регулювання [5]. Водночас євроінтеграційні процеси, котрі супроводжуються поступовим зниженням імпорتنих тарифів відповідно до положень Угоди про асоціацію України з ЄС [6], генерують додаткові виклики для підтримання обсягів митних надходжень на рівні, достатньому для фінансування загальнодержавних видатків та пріоритетів сталого розвитку в умовах воєнного стану. Тому зростає роль митного контролю в частині боротьби з митними правопорушеннями та впровадженні сучасних цифрових інструментів моніторингу й аналізу митних ризиків [7].

Отже, митні надходження варто розглядати не лише як фінансовий інструмент, а й як стратегічний елемент забезпечення сталого економічного розвитку України в умовах нестабільності, що визначає необхідність удосконалення митного адміністрування й контролю в контексті цифровізації, євроінтеграційного курсу та сталого розвитку України.

Список використаних джерел: 1. Легкоступ І., Саїнчук Н., Соколюк М. Митні платежі як складова формування дохідної частини державного бюджету України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*, 2023. № 52. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-43>. 2. Митний кодекс України: Закон України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>. 3. Державний веб-портал бюджету для громадян. *Open Budget*. URL: <https://openbudget.gov.ua/> (дата звернення: 26.04.2026). 4. Varnalii Z., Onyshchenko S., Filonych O., Maslii O. State policy for ensuring budgetary security of Ukraine in terms of financial globalization. *International Journal of Management*. 2020. Vol. 11. Issue 12. P. 2283–2292. DOI: <https://doi.org/10.34218/IJM.11.12.2020.215>. 5. Дубовик О. Ю., Мартинюк І. В. Фіскальна ефективність митних платежів в Україні. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2021. № 1–2 (278-279). С. 30–36. DOI: <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2021-1-2-278-279-30-36>. 6. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27 червня 2014 р. *Верховна Рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (дата звернення: 27.04.2026). 7. Кудінова А.О., Маслій О.А., Буряк А.А. Формалізація ризиків і загроз економічній безпеці України в умовах цифровізації. *Управління змінами та інновації*. 2024. № 12. С. 25–31. DOI <https://doi.org/10.32782/СМІ/2024-12-4>.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
В УКРАЇНІ ТА СВІТІ**

V Міжнародна науково-практична конференція

(м. Чернігів, 14 травня 2026 р.)

Тези доповідей

Відповідальний за випуск
Комп'ютерне складання та верстання

О. Ю. Акименко
О. Ю. Акименко

Підписано до друку 26.05.2026. Формат 60×84/16.
Ум. друк. арк. 15,46. Тираж 100 пр. Замовлення № 20/26.

Редакційно-видавничий відділ Національного університету «Чернігівська політехніка»
14035, Україна, м. Чернігів, вул. Шевченка, 95.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виговорювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 7128 від 18.08.2020 р.